

Studiecirklar som vardagens medborgarskap?

Ett deltagarperspektiv

Annika Pastuhov, PeD

Linköpings universitet

Mimer – nationellt program för
folkbildningsforskning

Upplägg

- Inledning – 15 minuter
- Diskussion i smågrupper – 15 minuter
- Sammanfattande reflektion – 15 minuter

Dagens övergripande teman

Folkbildning, makt, medborgarskap

- Folkbildningens framtida utmaningar

Allas delaktighet hotas av strukturer:

- segregation, diskriminering, populism, främlingsfientlighet
- Hur kan vi ändra strukturerna?

Vilka strukturer vill vi förändra?

Vilka strukturer kan studiecirkelarna förändra?

Hur organiserar vi dessa studiecirkel?

En avhandling om medborgarskap i vardagen

- Deltagande studier i tre studiecirkel
- Mitt syfte: att hänga med i cirklarna och förstå mig på vardagen ur ett medborgarperspektiv; att förstå **ideal i praktiken**
- *Vad händer och hur görs det möjligt?*

Att vara och agera medborgare

Vara:

ingå i gemenskaper, dela identiteter

Agera:

att självständigt förhålla sig till sina kontexter,
försvara eller motarbeta det rådande

Snickargemenskap för skötsamma seniorer

- 12 män och 1 kvinna, pensionärer, träffas 3 gånger/vecka
- Organiserat som produktiv verkstad
- Noggranna, hjälpsamma, toleranta
- Frihet *från* en passiv tillvaro som pensionär

Filosoficirkel som ett frirum för likasinnade

- 3 kvinnor och 6 män, träffas en gång i månaden
- Vill vara öppet för alla; söker nya medlemmar
- Lika söker lika
- Frihet *till* en alternativ, intellektuell tillvaro

Språkstudier för okunniga

- 6 män och 6 kvinnor, träffas en gång/vecka, 12 gånger
- Ett klassrum med investerande individer – konsumerar kursen
- Tar ansvar för okunnighet i engelska
- Tillfällig ofrihet; framtida frihet

Medborgarskap i studiecirklar?

- Folkbildning som alternativ: motvikter och andra chanser
- Lika söker lika
- Fokus på studierna – formar umgänget
- frihet från, frihet till och tillfällig ofrihet

Hur fritt och frivilligt är deltagandet i folkbildande praktiker egentligen?

Stöder dessa studier enbart vissa slags medborgarskap för att förstå och förändra sina livsvillkor?

Vilka strukturer vill vi förändra?

Vilka strukturer kan studiecirkelarna förändra?

Hur organiserar vi dessa studiecirkel?